

HRVATSKI LIST

Godina I.

Pula, petak 3. rujna 1915.

Broj 56.

Zapadni dio Grodna u njemačkim rukama.

Zadnje borbe u istočnoj Galiciji. - Odbijene talijanske ruskog ministarstva? - Novi ruski stožernik.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 2. septembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Progon Rusa u vojinskom utvrđenju trokutu uspešno napreduje. Naše su bojne sile prešle sjeverno Lucku rijeku Strij u širok fronti. Također u istočnoj Galiciji neprijatelj se opet povlači. Čete su generala Böhm-Ermillou umile u Brody, te danas prodriju istočno top mjesto preko državne granice. Sjeverno krilo generala Bothmera tijera neprijatelja na cesti, koja vodi iz Zborovra prama Žalosćama i Tarapolom. Poraženi neprijatelj uzmeće prama Šeretku. Vojska je Planter-Baldinovo juče bacila Rusu uz teške borbe preko užvisine istočno donje Stryja. Time je udričan i dnešnje fronta do usela Šereta te prisiljena na uzmak. Tako luka i ruski pozicija na besarapskoj granici brojna su sela u plamenu. C. i k. čete, što se bave sjeveroistočno Kobrino u spoju sa našim saveznicima, bacile neprijatelju posle stepeno u moćvarno područje gornje Jusole.

Talijansko bojište.

Položaj na talijanskom bojištu nije se ni jočer promjenio. Na trijolskoj su fronti zatvorene tvrdje Tonala na visoravni Lavarone i Polgaris pod neprijateljskom topovskom paljbom osim utvrda također naše, uporišta na Monte Maronia i na Monte Coston. U koruškom su pogrančaju slabije talijanske navale na Monte Paralha i na Bladnerjochu suzbijene. Na primorskoj fronti traju topnički bojevi sa unjerenjem jakuće. Tehničke su radnje neprijatelja na mnogim mjestima uspješno poremećene.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, pl. Hoffer, podmarsal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 2. septembra. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službenojavlja:

Z a p a d n o b o j i š t e :

U Vogezima je linija Lingekopf-Barrenkopf na grebenu opet u našem posjedu. Protinavale su suzbijene, 72 alpinskih lovaca zarobljeni i tri strojne pušake zaplijenjene.

Istočno bojište.

Vojna skupina Hindenburgova: Na Žegečkoj pravi Vilna Grodno izjurišano je mjesto Čarno Kovale. Kod Mereča nađene naša navale. Na zapadnoj fronti Grodna pala je vanjska utvrda linija. Sjeverno nječko domobranstvo izjurišalo je jočer tvrdju 4, što leži sjeverno cesti Dombrovo Grodno, te zarobljeno 500 momaka posade. Kasno u večer sjeljido je daje sjeverozapadno osvojio jočer tvrdje 4 i sa 150 momaka posade po badenskim cestama. Na to su Rusi ispravili ostale utvrdre promaknute zapadne fronte. Istočno Bieloštočke sume zaposjednuti su makom borbe prelazi preko Svisloča od Makarova (jugoistočno Odelska) na gore. Južnije cijekolupni plijen vojne skupine iznasa 3070 zarobljenika, 1 teski top i 3 strojne puške. Skupina je bavarskog princa Leopolda izvođila jočer izlaz iz sjeveroistočnog ruba Bieloyeške sume a onda osvojila nemadim napadajem predušno Jajšdore u moćvarnom predjelu istočno Pruzjanu, 1000 je momaka novom ministarstvu bit će uvedena i odgovornost ministarstva.

Ispraznjenje Revala.

B a s e l, 2. septembra, „Baseler Nachrichten“ javljaju: Brzovjake iz Revala dokazuju, da obrambena crta Petrograda započela ovdje, radi česa je general Ruski došao ovamo sa svojim stopom. Grad je naravno bio ispraznjen od civilnog stanovništva, ali se kasnije opet dozvole povratnik.

Novo ministarstvo u Rusiji.

P e t r o g r a d, 2. septembra. (D. u.) „Birševska Vjedomost“ javlja: da će ministrom predsjednikom postati ili pojlodjelski ministar Krivošein ili predsjednik Duane Rodzianko. Jedno su novim imenovanjem ministarstva bit će uvedena i odgovornost ministarstva.

Kolera u Finskoj.

K o l n, 2. septembra. „Kölnische Zeitung“ prima vijest iz Petrograda, prama kojoj ima u Finskoj više slučajeva kolere. Obujljiveni petrogradski ljetnivci zaraženi su, te gostovi bježe odanje. Izvanredno toplo ljetno pogoduje širenje bolesti. Uvoz živeža u Finsku je zabranjen.

Vrhovna vojna uprava.

izlazi svaki dan osim nedjelje poslije podne u Puli u na-kladnoj tiskari Jos. Krmptović, Trg Custoza 1. gdje se nalazi tiskara, uredništvo i uprava liste. Za uredništvo odgovara izdavač Josip Hafn. Telefonski broj 58. Broj poštanske štedionice 36.615. Predsjednik iznosi K 40 h mjesечно, o K tromjesečno, pojedini broj stane 6 helera. Uglaša računa se po 20 h jednostupni pettredak (3 mm).

Pula, petak 3. rujna 1915.

navale. - Pustošenja ruske vojske. - Parlamentarizacija Balkan? - Američko-njemački spor riješen.

Turski ratni izvještaj.

G a r i g r a d, 2. septembra (D. u.) Glavni stari javlja: Na dardanskoj fronti i na drugim frontama ušla znatnijega. Istrizvaci mima, koji su se približali mosknom tijesnu, bili su prisiljeni od obalnih bateyeja na uzmak.

Druga ruska obrambena linija.

B e r l i n, 2. septembra. „Russki Invalid“ obrazljava u jednom članku, da je izabrana druga obrambena linija radi pomanjkanja oružja i nadmoći neprijateljskih sila. Službeno glasilo piše dalje: Na svim i u smislu pitanje: da li smo kamo uzmak? Odgovor glasi: Tako dugo, dok ne uđemo dosegli ravnotežu sa neprijateljem. Tomu dodaje „Riječ“: Ovaj odgovor prouzročuje novo pitanje: Koji će se gradovi još isprazniti i hoćemo li pustiti neprijatelja da naprude do sjevernog glavnog grada? Naovo je pitanje treba odmah i odlučno odgovoriti. Nama se čini, da je moguće opraviti se sjeverno Drine, pošto je već jesen nastupila.

Novi ruski stožernik.

P e t r o g r a d, 2. septembra. (D. u.) Službeno se javlja, da je general Jamškiević, dosadanji stožernik Nikolaja Nikolajevića, imenovan vojničkim pobočnikom kaukaskog namjensnika. Na njegovo mjesto stupi general Aleksejev, zapovjednik vojske na sjeverozapadnoj fronti.

Ruska mornarica u Istočnom moru.

G e n f, 2. septembra. O-ruskoj mornarici u Istočnom moru donošaju pariski listovi vijesti iz Londona, prama kojima se mornarica u zadnje vrijeme znalo pojavila. Četiri linijske broda tipa „Gangut“ su posve gotova. K tomu pridolaze mnogobrojne engleske podmornice.

Pravila engleskih podmornica u Istočno more.

S t o c k h o l m, 2. septembra. Vojnički suradnik, Stockholmder Gladbadet ponovno opominje na engleske težnje na sjeveru. Na zapadu stvoren položaj sili entitu, da načrti opkoljenja na sjeveru i jugu posjepi. Mora se prestati gledati jednostrano samo na Balkan. Da su engleske podmornice prešle u Istočno more jest činjenica, i time je živo taktna sigurnost i sloboda svedske trgovine.

Pravila engleskih časnika u Rusiji.

B u d i m p e š t a, 2. septembra. „Keleti, Est.“ javlja iz Budimpešte: Odbor sastavljen od dvametnadeset francuskih stolpčkih časnika putuje preko Budimpešte u Petrograd, da u glavnom ruskom stanicu brane stanovištvo vrlo blagoslovne i da ga podupru u njegovoj poznatoj ratnoj politici.

Ispraznjenje Revala.

B a s e l, 2. septembra, „Baseler Nachrichten“ javljaju: Brzovjake iz Revala dokazuju, da obrambena crta Petrograda započela ovdje, radi česa je general Ruski došao ovamo sa svojim stopom. Grad je naravno bio ispraznjen od civilnog stanovništva, ali se kasnije opet dozvole povratnik.

Novo ministarstvo u Rusiji.

P e t r o g r a d, 2. septembra. (D. u.) „Birševska Vjedomost“ javlja: da će ministrom predsjednikom postati ili pojlodjelski ministar Krivošein ili predsjednik Duane Rodzianko. Jedno su novim imenovanjem ministarstva bit će uvedena i odgovornost ministarstva.

Kolera u Finskoj.

K o l n, 2. septembra. „Kölnische Zeitung“ prima vijest iz Petrograda, prama kojoj ima u Finskoj više slučajeva kolere. Obujljiveni petrogradski ljetnivci zaraženi su, te gostovi bježe odanje. Izvanredno toplo ljetno pogoduje širenje bolesti. Uvoz živeža u Finsku je zabranjen.

Maršal Fridrik u Brest - Litovsku.

B eč, 2. septembra. (D. u.) Iz stana ratnih dopisnika javlja se: Nadvojvoda Fridrik pregledao je dne 30. augusta Brest-Litovsk, te je putem posjetio Mačkensku, kojomu je prigodom dijeljenja od austro-ugarskog zapovjedništva izradio svoju zahvalu i priznanje. Nadvojvoda je posjetio najprije zapadnu frontu, to su ju izjurisale austro-ugarske čete, onda južnu utvrdu Konoski. Od grada Brest-Litovsk je samo kupio ruševine.

Nakon pregleda istočno izgorenje elazelle, potao se nadvojvoda do stana vojnog zapovjednika Arza, komu je zahvalio na sudjelovanju njegovog zbroja kod začeća tvrdjave, te mu prikopao na gradi Leopolod red I. razreda sa ratnom dekoracijom. Nadvojvoda su čete burno pozdravljale. Dne 31. augusta uslijedio je povratak kroz selo u Lublin, kod kojih se selo vidjelo barbarski bijes ruskog putovanja. U Lublinu pregledao je utvrđenu zgradu austro-ugarskog okrugnog zapovjedništva, a onda je putovao preko Novo-Aleksandrije i Radowne u glavni stan vojnog nadzoropredjedništva.

Rusija ima municije.

G e n f, 2. septembra. Rusko ratno ministarstvo širi vijest, da je sve poduzeto, da se odstrani pomanjkanje municije.

Predsjednik pokrajinskog obrambenog povjerenstva Singrev, je izjavio nakon poslovnog sastanka s ratnim ministrom, da se već može reći, i već nema pomanjkanja municije.

Rusija časnici pred ratnim sudom.

K o p e n h a g e n, 2. septembra. Ratni sud u Vladivostoku odsudio je u raspravi protiv časnika krstarice „Semečk“ koja je bila uništena kod Penanga od nječkoj krstarice „Emden“ i to zapovjednik Čerkasova na 3 i pol godi, a pravog časnika Kubinina na 1 i pol godina prisilne radnje.

Grčko-engleski dogovori za slobodan prevoz robe.

A t e n a, 2. septembra. Grčka vlada vodi pogovore sa engleskim poslanikom u sporazumljivoj pretržavanju parobroda.

Vlada želi postići slobodan izvoz suhog grožđa i duhana, te se obvezuje, da će svako kriomčarenje osušiti. Dotičnu konzumu predviđaće će se parlamentu, netom se isti otvor.

Grči putuju u Francusku.

L u g a n o, 2. septembra. „Corriere della Sera“, javlja iz Napulja: Jučer su stigli ovom grčkim parobrodom „Adriaticoff“, grčki zastupnik Tibaldo Bassia sa jedinicom pokrovnikom. Oni putuju u važnoj političkoj misiji u Francusku. Bassia i njegov pratilac su politički protivnici Venecijana.

Novi prijedlozi Grčkoj.

A t e n a, 2. septembra. Zastupnici entite predložili su Grčkoj novu notu sa drugim prijedlozima. Službeno se javlja, da je Venecijosova vlada izjavila i ne smatra važnjim odgovor Guimarisorog kabineta, da je skloni voditi daljnje pregovore. Radi toga je entita ponovno uvelike nove prijedloze.

Z a p o s l e d u n ē t u r s k o g o t o č i o c a .

P a r i s, 2. septembra. Slobodno domobranstvo, koje se sastoji ponajviše iz bugarske Makedonije, bilo će pozvano na 45 dnevne vojne vježbe.

A u d i j e n c e k o d b u g a r s k o g k r a l j a .

S o f i j a, 2. septembra. Kralj Ferdinand prije je zadnje dane u posebnu audijenciju pozvao vlasnika kravine „Adevenul“ i „Diminatza“, Konstantina Mille, da se opravda pred javnim sunčićem, e su oba lista bila prodana nekoj velevlasti za 300,000 franka.

P o z i v d o m o b r a n s t v a u B u g a r s k o j .

S o f i j a, 2. septembra. Slobodno domobranstvo, koje se sastoji ponajviše iz bugarske Makedonije, bilo će pozvano na 45 dnevne vojne vježbe.

L o r d K i c e n e r , z a p o v j e d n i k p r o t i v T u r s k e .

B a s e l, 2. septembra. Tvrdomorno se govori u Londonu, da je lord Kicener osobno preuzeo zapovjedništvo vojske u ratu protiv Turške.

Z a i p r o t i u v r e d n e v oj n i c k e s l u ž b e u E n g l e s k o j .

L o n d o n, 2. septembra. Uslijed neugodnog položaja na istoku započeo je jedan dio novinstva velikom propagandom za uvedenje obvezatne vojne službe, dočim je također ponarasan, takodjer agitacija i proti tome. Zadnji broj tjednika „Nation“ smatra važnim dogodjajem, što su svi radnici vođi proti tome, a radnici stoji u njih. O stvari će odučiti radnički kongres, koji će se stalno velikom većinom izjaviti proti uvedenju obvezatne vojne službe. „Times“ hće, da cijeli protutjeci izjaviti samo ignorira.

Odbijene talijanske navale.

B eč, 3. septembra. (D. u.) Iz stana se ratnih dopisnika javlja: Iz borba zadnjih dana u prostoru Boča i sjevernog pod-

ručja Krna uz najveća naprezanja neprimate nije istom uspiješno da nas potisne a ma niti iz jednu naše pozicije. Zasluži, da se istaknu izvanredna hrabrost naših četa, koji su se osobito odlikovale u borbam protiv pozicije Vršića. Poeternoški i koruško domobranstvo kačio topništvo naših hrabrih domobranara stajaše proti postosteće nepratieljske nadmoćne topničke paljbe, valjujući kamenite stijene na približavajuće se cete jurajućeg neprimate. Kolikogod je put neprimate došao na našu poziciju, bilo je u zastoke borbe na šake odbijen. Dne 28. avgusta dostigli su bojevi najveću zestrinu. Protivnik započeо je navalu sa ručnim granatama i bacanjem mina. Uz neprestano djeđovanje njegovih puščanih strojeva približio se neprimate između ponosi i pet sati ujutro našim zaprekama. Kušao je jurati. U sestu sati bila je navalna odbijena i neprimate bacen u njegove stare zaštite i postavljen ponovno pod našu topovsku paljbu. Veliki broj nepratieljskih žrtva pao je ponovno uzladno.

Talijani pred Dardanelima.

Bukarešti, 2. septembra. „Universitas“ i druge novine javljaju iz Carigrada, da su pri talijanski transporti stigli već na Dardanele. Njihovo iskazivanje je već započelo.

Lažna vijesti.

Beč, 2. septembra. (D. u.) Javljaju iz stana ratnih dopisnika: „Berlingske Tidende“, što izlazi u Koppenhagenu, donosi vijest, da su Talijani izložili u Rimu 40 sasma novih austro-ugarskih topova i 80 mitraljeza, koje da su Talijani zaplijenili na Krasu. Istu vijest objavljaju i talijanske novine. Teško je ustamoviti, jesu li u Rimu uopće izloženi topovi te odu kuda potiču. Ali svakako je stalno, da nisu Talijani ovih topova zaplijenili niti na Krasu ni na ikome drugom mjestu naše talijanske bojne linije. U toj je dakle točki ovaj vijest potpuno izmisljena laž.

Spor sa Amerikom riješen.

Berlin, 3. septembra. (D. u.) Kako doznaće Wolffov dopisni rednik, njemački je poklisan u Vašingtonu prijeđeo prama uputama vlasti Sjedinjenih Država, da se prama optočjenoj instrukcijama putnički parobrodi ne potapuju, ako nisu prije opomenuti i da nije prije osiguran život ne ratujućih. Ovdje se naravski predpostavlja, da dočini brodovi neku htežati i da se ne opiraju, inače se ispostavljaju pogibiji, da budu potopljeni. Misli se, da su ovime slučajevi sa Amerikom riješeni.

Sveti rat Sjevernoj Africi.

Londonski, 2. septembra. „Times“ javlja iz Kaira: Javljiva se od pouzdane strane, da ide veliki senus sa 10.000 vojnika, koji su oboruzani topovima i puščanim strojevima, a vode ih turski i njemački časnici, proti Tripolisu. Talijanska vlast poslala je u Tripolis pojačanja.

Ograničenica engleske blokade.

Vashington, 2. septembra. Reuter javlja: Engleski poklisan izjavio je državnom departmanu, da će Engleska dozvoliti provoz neke robe preko blokiranih područja, što je Amerika naručila u Austro-Ugarskoj i Njemačkoj.

Dignuće ustava u Portugalskoj.

Genua, 2. septembra. „Herald“ prima brzjaku iz Lizabone, prama kojoj je predsjednik suspendirao ustavne garancije, izjavio se posukaj, da Portugalska opet postane monarhija.

Sramotan postupak sa njemačkim zarobljenicima u Japunu.

Köln, 2. septembra. „Kölische Zeitung“ prima vijesti od više strana, između ostalih i od jednog časnika, koji se je borio kod Tsingtau i zapao u japansko zarobljeništvo, prama kojoj je postupak sa njemačkim zarobljenicima upravo sramotan. Oni imadu dostatno jela, ali sa svima, pa čak i sa časnincima, postupa se kao sa zločincima i ne kao sa pobijedjenim vojnicima. „Kölische Zeitung“ donosa neke potankosti, te veli na koncu: Nadamo se, da će ove u nebo vapnjene prilike, o kojima nema dvojbe da postoje, prisiliti Njemačku, da zahtijeva od Sjedinjenih Država, neka ispitaju položaj njemačkih zarobljenika u Japunu.

„Arabić“.

Berlin, 2. septembra. Prama „Lokalanzeiger“ javlja „Daily Telegraph“ iz Vašingtona, da će Njemačke ove sedmice podati izjavu u pogledu polonuća „Arabić“ i da će rješiti pitanje „Lusitanije“.

Torpediranje.

Berlin, 2. septembra. (D. u.) Kako doznaće Wolffov dopisni ured, u zadnje vrijeme umesto od njemačkih podmoraca slijedjeli šest engleskih parobroda: „Parrot“, „Shribby“, „Glenby“, „The Queen“, „Trafalgar“ i „Repeat“.

Njemačke naredbe u Varšavi.

Novo pokretni varšavski list, „Deutsche Warschauer Zeitung“ donosi pod datumom od 30. avgusta u sluzbenom dijelu niz naredbi, sto ih je izdala njemački guverner von Elzendorf za guberniju Varšave.

Najvažnije su odredbe slijedeće:

„Sve zaplijenite imetka, posala, radionice, poduzeća Njemačca, austro-ugarskih državljana ili Turaka bivaju danasnjim (30.-VIII.) danom ukinute: isto se tako ukida sva naredba o odstranjenju svih ruskih vlasti nepočudnih osoba sa raznih oblasnih ureda, te inači akcijskih i zapovjeđujućih ulruga.“

Isto se tako ukida svaki dajnji postupak protiv Njemačaca, Austrijanca i Turaka u Varšavi.

Svi posjednici oružja, municije i ostalih eksplozivnih sredstava imadu uključivo do 6. rujna 1915. ovse stvari izručiti njemačkim oblastima.

Svim se posjednicima kola sviju vrsti nalaze, da u roku od 10 dana prijave na odnosnom mjestu brez njihovih kolâ.

Onaj, ko bi rasirivao krive vijesti o ratnim događajima kazniti će se strogom kazni do 5 godina tamnicu ili 10.000 kruna globe.

von Elzendorf
njemački guverner njemačke
gubernije Varšave.

Glas engleskih novina

o ruskom uzaku.

„Times“ javljuje: Ispraznjenje Brest-Litovska u potpunosti je započednjeće Poljske po neprimate. Vrijednost Brest-Litovska leži djelomiće u željeznicama. Rusi su doduse svakako učinili pruge neupotrebljivim, a koliko je to samo bilo moguće, ali pruge se tako mogu razoriti na dugo vrijeme. Dok Njemački poboljšavaju svoje stražnje svezne, postaju mogućnosti ruskog oružanja. Željeznička pruga Vilna-Petrograd doskoru će se prodrijeti na jednou opasnoj točki. Jake ruske sile, koje se upisuju na Grodno, naše bi se u teškom položaju. Uporaba cesta otešćana je priljubim bijegom civilnog i vojnog ljudstva. Njemačko napredovanje nije tako polaganje, kako je češće rečeno.

„Times“ priznaju, da se ruske glavne bojne sile ne nalaze još izvan opasnosti, ali se nadaju, da će dostignuti novu linijsku bez opasnog opterećenja. „Morningpost“ javlja iz Petrograda: Skoro nema ništa, da se javi, što bi prekinulo jednoljubnost ruskog uzakna. Vijest, da su Rusi ispraznili tvrdjava Brest-Litovsk, postoje im je uspjelo, da sve zalihe opreme, učinila je, da je svima odlazno. Bojevi traju izolirano dalje, a da Njemečki ne mogu iznuditi veliku kakovu biljku. Očekuje se, da koji ne bi većima demokratskih država mogla izdržati a koji će potrajati dva do tri mjeseca a možda i duže, a onda će se neprimate naći pred zimom.

Iz Dume.

Kako „Rječ“ javlja, vijećala je duma o uvedenju poreza na prihod. Zakska ova osnova ležala je osam godina u Dumi, ali su inučni oktobristi i nacionalisti uvijek znali sprijeći vijećanje o njoj. Između govorova valja istaknuti izvode izvještitelja komisije Posnjkova, prema kojima ima Rusija danas šest puta veći deficit, nego se očekivalo, naime 300 milijuna rubala. Govornik je oštros kritizirao mjeru ministra finacija, koji je jednostavno sve poreze povisio. Rezultat je polpuno nepovoljan, jer je velik dio poreza otpao. Zato je uvedeno nekoliko besmislenih poreza, kao porez na transport, koji je izravno skodio prometu. Zastupnik Veli kov (kadet) povlađuje riječima engleskog ministra za municiju Lloyd Georgea, da su njemačke pobjede ruskom narodu donijele slobodu, pa je osobito naglasio ukidanje monopolja na rakuju, po čemu je Rusija povravila trgovinu. Onda spominje početke odgovornosti ministara i nesto okasnju autonomiju Poljsku. Traži, da se narod oponzuje ravnodeno prema prihodima.

Francuski komentar bugarsko-turskog ugovora.

Vijest, da je skopljen bugarsko-turski ugovor proizvela je u Francuskoj veliko uzbuđenje.

Dok neki u njoj ne vjeruju, dotle joj drugi pripisuju tek trgovacko-političko značenje.

Ima pak listova, koji se zestoko obražaju na Bugarsku i prijeđe joj.

„Ništa nije tako nemadno nadošlo kako bi do ovog ugovora“, piše Saint Briece u „Journal“. „Nitko nije od takozvanih naroda očekivao takvu od Konkvizitoriju. — Moralo bi se napokon ovim Bugarinima naznati, da oni ne imaju ništa dobili da i mogli vrlo lako izgubiti sve što steške. Vrijeme je, da im se jednom sa svom raspoloživom energijom razjasni, da im valja ipak jednom prestati sa politikom izigravanja.“

H e r v ē, koji također ne može u to vjerovati, misli, izakoj je prije toga da svim svojim mislima oduška, da učine Francuze tako, kako on predlaže, da se Bugarsku puništi neki i daje ide svojim putem, ali da dobro upamt, kada ovim i ovakvom postupkom čini samomir i produljuje inače evropski rat tek za koja tri, četiri mjeseca više nego li inače, ali da neće time zaprijeći konacnu rješenje rata, to jest njenu pobjedu. Jedno je pak stolno: za par će teda ovako ili onako nestati svi bugarski poteskoča . . .“ — svršava Herv.

Buduće držanje Bugarske.

Četvorni je sporazum postavio Bugarsku glavni uvjet za odstup svih traženih djelova srpske Makedonije objaviti rat Turškoj. Nakon zaključka njihovog ugovora s Turском objavio kralj i bugarska vlasta, da ne primaju ententični predloga. Centralne vlasti zahtijevaju s njihovom strane od Bugarske, da ova protuštužu za odstupljeni turski teritorij proširi svoju dosadanju neutralnost. U čem sastoji to proširenje neutraliteta nije radje budu sada prešućeno — veli sofijski dopisnik „Vossische Zeitung.“

To će se već razjasniti, netom se budu dogadjajati na dunavskoj fronti proprijeti.

* * *

Bugarska ne napušta Makedoniju, već uveća na nju računa.

Na obecanja četvornog sporazuma i Švajcarije ili na „trgovacke pregovore“, kako se izrazava Radoslavov polaze Bugarska malo vrijednosti.

Budući da se u Srbiji za sve to znađe, to će se bez sumnje sa strane Srbije nastojati da se ide u susret. Što je tice Grčke, to je tamo prestao pritisak, što ga u posljednje vrijeme vršio četvorni sporazum preko Engleske, tim više, sto Bugarska nije privratila ponudu četvornog sporazuma, koju joj ne može podupišto bez rata protiv Turke nista odstupiti. Rumunjska napadala kao i prije na Bugarsku, te je njenio držanje sumnjiivo.